

abana

Mehmet MAKAL
FAHRETTİN BİLİĞİ
Hayati Tahiroğlu YILMAZ
BOLULUK ULKALIN İSVEÇ (Kahraman)
YOKSULLUKTAN VARSILLIĞA
İSVEÇ
SON KOY ENSTİTÜSÜ
Sevdi KORYÜREK
İLKOKULCU OĞRETMEN GÖZÜYLE
KOY ENSTİTÜLERİ
GÖRKEM YAYINLARI
Etiler Lüleci Sokakı, 7
34000 Gümüşsuyu/İSTANBUL

ARALIK 1991

SAYI 185

KARADENİZ'DEN SHP MİLLETVEKİLİ ÇIKARAMADI

20 Ekim genel seçimlerinde SHP, Karadeniz Bölgesini kapsayan Artvin, Rize, Ordu, Samsun, Sinop, Kastamonu, Bartın, Zonguldak ve Bolu'dan tek milletvekili bile çıkaramadı.

Türkiye genelinde top-

lam 107 seçim çevresinin yalnızca 38'inde milletvekili çıkarabilen SHP, şu illerin milletvekilliklerinin tamamını kazandı: Siirt, Mardin, Muş, Tunceli, Kırşehir, Şırnak, Adıyaman, Batman ve Amasya.

Yeni Birlik (Işık)
Gazetelerinden özetlendi.

TAŞKÖPRÜ VE TOSYA'DA BELEDİYE BAŞKANI SEÇİLECEK

8 Aralıkta yapılacak belediye ara seçimlerinde Taşköprü ve Tosya'da da belediye başkanı seçilecek.

Taşköprü ve Tosya belediye başkanları, 20 Ekim

genel seçimleri nedeniyle belediye başkanlıklarından ayrılarak milletvekili adayı olmuşlar ve kazanamamışlardır.

(GAZETELER)

SARI KAMYON GELİYOR

Salim YILMAZ

Abana-Borkurt sorununun yalnızca politik bölümü ile ilgilenildi bugüne dek. Acaba konunun ekonomi-politika yönü ile de ilgilenmemiz gerekmez mi?

Bu yazıda, bu iki seçim yöresinin, Bozkurt yakasında işlevini sürdüren ve sandalyecilikte Türkiye düzeyinde tanınan Akkuy Sandalyeleri üzerinde de duracağım.

İzminin bu yılki Türkiye bölümünde Ege kıyılarına yine uzanmıştım. Hollanda'dan tanıştığıma, Burdur'un Tefenni ilçesinden Mehmet Yıldız arkadaşımı, yurda temelli dönerek, İzmir'in Borçka'sında "beyaz.esya" üzerine satış yeri açmıştı. Bizi yine İzmir'e konuk etmek istemesi üzerine bu yıl da oraya gittik ve bir hafta süzünce Ege kıyılarındaki incelemelerde bulduk.

Bir gün baktım, arkadaşım dükkânındaki çalışma masası üzerinde Akkuy Sandalyeleri kataloğu duruyor. Bu kataloğu elimde alıp almaz arkadaşşıma "Akkuy bizim beldemizin en güçlü işadamlarından biri" diyerek durumu anlatım. Arkadaşım da kataloğudan bir tane bana verdi. Akkuy'un sandalyeleri Orta Karadeniz-İstendiyar Bölgesinde her yerde bulunur.

Çocukluk yıllarımda, İnebolu'dan kayığa yüklenerek Abana'da karaya çıkarılan ilk motorlu araç benide büyük bir ilgi uyandırmıştı. O zaman beldemizde motorlu taşıt olmadığından, doğru dürüst yol da yoktu. Abana'da karaya çıkarılan bu motorlu taşıtın adı "Sarı Kamyon"du.

Sarı Kamyon, Bozkurt'taki Akkuy Sandalye Fabrikasından yüklediği sandalyeleri iki buçuk km. kıyıdaki Abana'ya taşırdı. Alabildiğine hızlı giden Sarı Kamyon, Bozkurt'a dönüşlerinde çoğunlukla boş olurdu. Hızı, her yeri titretirdi. Sürecini Kâzım Ağabeydi. Ona "Deli Soför" derlerdi. Delik dolu kullanırdı kamyonu.

Sarı Kamyon Yıkıcı Abana'dan bir görünmeye glesün, tren düdüğü gibi öterdi koruması. Kürtün Yokuşundan aşağı inerken sanki tren geliyor sanılırdı. Biz çocuklar koşuşur durardık arkasından. Kürtün Yokuşunu hızlı çıkamadığından, aslında arkasından. Bir de dibine yardımın vardı Kâzım Ağabeyin. O güçlü koşullara göre beldemize neşe ucarırdı bu Sarı Kamyon.

Kâzım Ağabeyin sağı solu belli olmazdı. "Sarı Kamyon geliyor, kaçılın!" dendi mi, panik yaratırdı kimi kez. Dar ve bozuk yollarında da hep hızlı giderdi.

Birkaç kez Sarı Kamyon Manas Deresinden Erine Çayı vadisine "uçtu" ama, rahmetli Kâzım Ağabey canını kurtarmayı başarmıştı.

(Sorum T. de)

20 Ekim Milletvekili Genel Seçimlerinde il Genelinde Kullanılan oyların Partilere Göre Dağılım Tablosu :

	D Y P	A N P	S H P	D S P	R S P	S P
MERKEZ	22605	12516	3862	5909	5842	182
ABANA	559	822	301	211	148	11
AZDAVAY	2161	1254	502	2311	479	88
ARAÇ	4852	4125	1886	3649	2310	211
AĞLI	667	692	146	785	294	26
BOZKURT	2063	2296	204	429	902	83
ÇİDE	3277	3931	2229	2616	1275	197
ÇATALZEYİN	2206	775	839	687	726	88
DADAY	2233	2337	982	2206	732	60
DEVREKANI	2739	2446	684	1756	1055	70
DOĞANYURT	1220	1086	237	1017	231	83
İNEBOLU	5386	3743	1117	1213	1274	177
İHSANGAZI	2737	1192	222	437	474	49
KÜRE	2215	1405	538	1462	615	124
TAŞKÖPRÜ	11927	6204	1958	3155	2552	194
TOSYA	7182	6976	1095	854	8247	207
HANÖNÜ	930	1031	339	645	199	38
SEYDİLER	1088	902	342	476	251	23
ŞENPAZAR	920	1295	270	750	284	61
PINARBASI	1076	810	295	1541	361	65
T O P L A M :	78043	55778	18048	32109	28251	2037

(4 Kasım tarihli Yeni İnebolu'dan tipik basım)

Adayların Aldığı "Tercih" Oyları

Münif İSLAMOĞLU (10936)
Nurhan TEKİNEL (6725)
M. SERDAROĞLU (10443)
Mümtaz YÜCEL (6553)
E. DEMİRYÖREK (2698)
Metin TUFAN (509)
Özürk ATAÖZÜZ (207)
Ahmet YÜRSEL (2293)

Sabri KESKİN (6734)
M. BAŞEĞİOĞLU (10949)
S. AĞACI (4024)
Refik ARSLAN (8535)
İbrahim ŞAVAK (770)
S. KÜÇÜKSABAN (255)
Ali SAKALLI (548)
Ş. KÜÇÜKOĞLU (637)

(Sorum T. de)

GURBETTE BİR KÖY ENSTİTÜLÜ

Köy enstitüleri, kuruluşlarının 50. yılında çeşitli etkinliklerle gündemini sürdürmüştür, bu etkinlikler 51. yılda da sürdü. Böylece yazımıza da, işlerinde ödü kazanmış olanlarıyla birlikte, birbirinden değerli birçok yeni yapıt kazandı.

Benim görüp üyümlüğümün, Haşim KANAR'ın "Köy Enstitüleri Eğitiminde Atılım", Bekir ÖZGEN'in "Köy Enstitülerinde Uygulanan Eğitim Öğretim İlişkisi ve Yöntemleri", Galip CANDOĞAN'ın "Tonguç'un Köy Öğretmeni", M. Araf AKTAN'ın "Uyandırıcı Eğitim Yoluyla", Seyfi KÖRYÖREK'in "İlkokulcu Öğretmen Gözüyle Köy Enstitüleri" ve Hayati Tahsin YILMAZ'ın "Son Köy Enstitüsü" adlı yapıtlarıdır.

"Son Köy Enstitüsü" adlı yapıt ve onun yazarı Hayati Tahsin YILMAZ üzerine birkaç söz etmek istiyorum.

Hayati Tahsin YILMAZ, 1947'de köy enstitüsüne girip, 1952'de orayı bitirmiş, bir başka deyişle köy enstitüsünün son çıkışlarındadır. Yapıtına "Son Köy Enstitüsü" deyişi de buradan gelir. Köy enstitüsüne nasıl bir ortamda girip, nasıl okuduğunu, neyle tanıştığını açık ve yalın bir biçimde anlatıyor bizlere. Bunu kendisinden dinleyelim ilkin.

1946'da dünden bozuldu. Köye giden öğretmen arkasında devlet babayı bulamadı. Ağası, tefecisi, üçkağıtçı, poltikacıları karıyordu. Köy enstitüleri kurucuları, yöneticileri, öğretmenleri ağır karışmalarla onulmaz acılar içinde bırakılmışlardı. 20 köy enstitüsünden 19'unun müdürleri başka görevlere atıldılar, Yüksek Köy Enstitüsü kapatıldı. Oradan çıkanlar toptan askere alındılar.

Yukarıda özetlenenlerin hiç ayrıntıda değildik (5 yıllık öğrenim süresince de ayrıntı veremedik). Bize, geçmiş üzerine hiç bilgi verilemez. "TONGUÇ" ve "YÜCEL" adlarını yar dincelerinde özellikle bir azağlamak isteyenlerden duyardık. Durumu bilmediğimizden kendimizi savunamazdık.

Bugün kimimiz biraz bilinçlenmişsek, bunu tümüyle okul sonrası ilişkilerimize borçluyuz."

Köyümüzü, köyümüzü kulaktan duyup tanıyanlardan değiliz. Hayati Yarıyıldar başlangıçta köyden gelmektedir o. Ayrıca babasının da aynı kaynaktan (1938 Gökçöy Eğitim Kurumunda) gelme bir eğitimci; ATATÜRK'ün amaçladığı çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkma ülküsüne ilk bay kıyanlardan olduğunu, köy çocuklarını utanısları karabellişlikten kurtarmak için onlara fira gibi sembolik bir ücretle yıllar yılı yüksünmeden rasul uğraş verdiğini, bu kutsal uğraşa bir uçtan oğluna da yönelttiğini (gerçi Hayati 'ben, ben' diye pınarip öne çıkmıyor) az çok gene bu yapıttan çıkartıyoruz biz.

El işçisi öğretmen üstüne TONGUÇ'un en yakın dönün arkadaşısı Sabahattin EYUBOĞLU'nun ileri sürdüğü "köylere Cumhuriyetin tek sözcüğü olarak ve köyüne nasıl seslenebileceğini bilerek geliyordu. En az bilgi edimsiz eğitimci bile, köye elbet imandan daha fazla ışık götürüyordu. Üstelik kendiliğinden bir iş eğitimcisi, bir üretici eğitimci uygulayıcısı..." vurgusunun doğruluğunu böylece bir kez de birlikte görülmüştür.

Hayati Tahsin YILMAZ'ın doksan altı sayfalık yapıtında eli seki ara başlık var. Değindiği her konuyu başüne dek geçen zaman dilimi içinde öğrencileri ilgilie okunmaya yönlendirmeye geçeceğini çağırıyorlar. "Enstitüde doğru dürüst bir yazın öğretmemize olmalı. Sizin bu yüzden bizim enstitüden yazın çıkması" diye hayıflanıyor Hayati.

Bu konuda böylesine hayıflanmaya gerek yok bence. Arkadaşlarından bugüne dek adı bilinemmiş kişiler çıkmamıştır belki. Onların arasından, yıllar sonra da olsa bir Hayati Tahsin YILMAZ'ın arızamamaya-çak bir iş yaptığını umarım söyleyecekler bulur...

Hayati, büyük bir ıstakle sarıldığı köy hizmetinden bezirleip, on iki yıldan sonra soluğu yaban ellerde (şu anda İnce'te) almış gibi görünüyor da; o, iliki bildiği işinden kopmuş değildir. Bunun somut kanıtıysa enstitüdeki "Son Köy Enstitüsü" adlı yapıtıdır.

Hayati Tahsin YILMAZ, köye gömül vermiş, o doğrultuda uğraş verenlerle başüne hiç koparmamış. Bu yönde nerede bir yapıt çıkmışsa onu elayip kendini bilmesini ve yenilenmesini bilmiştir. Onun şu anda dışarıda olduğu, bu yapıtları elde etmede bizlere göre daha da zorlandığı düşünülebilir. Ama kişide aşk olunca; dağlar ne denli uzak, yollar ne denli uzun olursa olsun, bunun üstesinden geldiğini göstermenin önüne bir güzel setiyor o.

Köy enstitülerinin geçirdiği evreleri öze ayıran (demence, gelişme ve gerileme), kendisinden bu evrelerden üçüneüne rastladığını vurgulayan Hayati, o günleri gözde; jümleleleli speyçe niyu çıkması kütüleme yöneticilerinden de örnekler soruyor bize.

Mehmet YALDIR, Gökçöy Köy Enstitüsünün müdürüdür. Yolu, Kastamonu Merkez Kalesinde dizece. YALDIR, içerde bir yerde ilginç Derazi buluntularından, kendisine yakın geçen basılı (mesai kalın) ama kafası zı ki kişimio, köy enstitülerinden söz ettiklerinin ayırıcısı var. Onların komünist vurgusu olduklarından, kızlara yöyle böyle yapıldığı üzerine konuşuyor söyleyi. Onların, dayanaktan yoksun böylesi karışmalarını

DURAGAN'DA SOSYAL ORMANCILIK PROJESİ

Türkiye'de ilk kez, Sınop'un Duragan İlçesinde Orman Genel Müdürlüğü ve Birleşmiş Milletler Tarım ve Gıda Örgütü (FAO) tarafından "Sosyal Ormancilik Projesi" uygulanacak.

Kastamonu Orman Bölge Müdürü Osman Çolak, Sosyal Ormancilik Projesi ile ormanların daha iyi korunacağını ve orman köylülerinin kalındıracağını söyledi. (12 Ekim tarihli Hürriyet'te)

abana

SİYASAL GAZETE

HER ATIN BAŞINDA ÇIKAR

KURULUŞU
25 Ocak 1970

ÇIKARAN
Tahsin YILMAZ

GENEL YAYIN
YÖNETİMİNİ
Hayati Tahsin YILMAZ

YAZI İŞLERİNDEN
SORUMLU YÖNETMEN
Feyzi KÖSE

ADRES
ABANA GAZETESİ
37970 ABANA
Telefon: (466-4) 1068

İSTANBUL
TEMSİLCİLİĞİ
Tabiihler Sokak, 5
KÜÇÜKPAZAR
Telefon: (1) 513 42 32

SURDURUM
HER İSTEYENE
PARASIZ YOLLANIR
(Yurt dışına Yollanmaz)

DİZGİ VE BASKI
GÖRKEM BASIMEVİ
Telefon: (1) 539 72 15
Telefax: (1) 505 04 23
İSTANBUL

SARI KAMYON GELİYOR

(Besi T'de)

Başka liman bulunmadığından, Borkurtlu ister istemez Abana'ya uğramak zorundadır. Ama Mendere devri zamanında İlyay'ı (Yakaden) sarılandıran Borkurtlular, oraya yol yaptıkları gibi, Abana'dan vapuru kaldırması da başarılabilir.

Kendisiyle yaptığımız söyleşinin bir bölümünü bu sayımızda okuyacağımıza Kazım Abinin (Yazgan) sayesinde vapursuz kalıyordu Abana-Limnisi. Dışarıya ve pazarlamacı olan Kazım Ağabey, sürekli olarak ekonomi-politikamın içindeydi. Onu, sandalyeciliğin içinde bile görürüz.

1948 mi ne idi. O zamanki patika sayılabilecek yolla, Kastamonu'dan çıkıp Yaraböğül'e aşarak, Borkurt yoluyla bir jeep gelmişti Abana'ya. Sınırı karakola (Eski Mektep) gelmişti. Hiç unutmam, jeep'in süccüsü Çavuş'a, kalabalık arasında yaklaşarak, Gökçöy'de okuyan Ağabeyim Hayati Yılmaz'ı sormuştum.

Bir de Abana'daki İngilizce Konuşma Kampında bulunan değerli generalimiz Cemal Madanoğlu'nu almaya gelen spor-aveç uçağınur Abana kıyılarından kumları üzerine inişini hiç unutamam. Birkaç kez Abana'ya inen bu uçaklara tüm halkınzen ilgisiz büyüktü. Rahmetli Mehmet Sümer (Mehmetcik), "bu günleri de gördük ya, Abana'nın kaza olduğu günleri de göreceğiz" demişti.

2000 yılına 9 kala, bozuk da olsa kıyılarımızda yollar, limanlar, köprüler yapıldı. Erine Deresinin iki yakasına sağlı solulu kurulan futbol alanları gençlerimizi ve halkımızı ayaga kaldırdı.

Yine Akkuş'a dönüyorum. İki yıl önce yıllık izimindeyken, Sabri Tığlı Ağabeyimizin özel arabasıyla Borkurt'a gitmiş ve Sayın Ağabeyimiz Sami Akkuş'un Sandalye Fabrikasından yazlık emicimio mobilya takımlarını teçmiştik. Evimizde Akkuş Sandalyelerini kullanıyoruz. Yalnızca sandalye değil, öteki mobilya takımlarını da üretiyor Akkuş. O zaman Sami Ağabey "söyleşi" önerisinde bulunmuşum. Yapılabileceğini söylemişti. Krmet olmadı. Almanya'da bulunan arkadaşımın Fuat Topçud'un öğretilğine göre, Akkuş kuruluşunun başında şimdiki Sami Ağabeyin oğlu Erdur Akkuş varmış ve Akkuş İstanbul-Pendik'te de bir fabrika kurmuş.

Durumu yeniden değerlendirecek olursak, Ekinetis kenti ile Ekinetis Çayının iki uzantısı dolayında kurulan Abana ve Borkurt, Türk siyasi tarihinde, antik dünyadaki Atina ve İpartatılar çağrışımı yapılmaktadır. O zaman kent devletleri vardı. Gerek Enver Paşanın İttihat ve Terakki sürecinin katkısıyla, ilk yerleşme tarihinden başlayan sürüşmeler feodal yapının birikimiyle de su yüzüne çıkmış, Borkurtlular, politikamın da vardımıyla Abana'yı aldehydebiemek savışı vermişlerdir. Bu durum yapıtlara konu olabilecektir.

Bir zamanlar Ekinetis (Erine) kıyısında kaşyonlar geziriyormuş. Ekinetis Erine olunca kıyıda delta oluşmuş ve çayın iki yanı denizine alınmıştı.

Bugün, çayın iki ucunda spor alanları kurulmuş, Abana ve Borkurtlular, altlarında geçiş arabalarıyla Kastamonu ilçelerinde top koşturmuşlardır.

Kim derdi ki, bu yollar yapılsak, Erine Deresi kuruyacak, deniz ulaşımı dırarak, Apama (Harmason) kölelenecek Abana ve Borkurt candanacak.

Borkurtlu Borkurt yapan Akkuş Sandalyeleridir bir yerde. Yoksa, "Pazarıyın"ınden özye geçemedi Borkurt.

Sarı Kamyon, Akkuş Sandalyeleri, vapur uğramaları bizim çocukluğumuzun derin izleridir. Motorculuğun yanında Naci Beyin kampının izleri de taptaze anlarımızda yazıyor.

Nereden nereye gelmişiz.

Salim YILMAZ

ister istemez kızıdır, dardından YALDIR'ı. Dardanamaz, söze girer: "Beyler, deminden beri hep üzleli dinliyorum. Hep 'mi'li konuşuyorsunuz. 'Söyleyiniz, böylüyünüz. Sınıyorum üzleli hiç köy enstitüsü görmediniz. Ben Gökçöy Enstitüsü müdürüyüm. Sizi okuma davet ediyorum. Gelin, istediğiniz kadar kalın, yayın için. Bakalım, arıttığımız durumları okulumuzda bulabileceğimiziz" der

Okuma isteklisi, "Son Köy Enstitüsü"de, yukarıdaki benzer ilginç örnekler bulabilir. Bir de arkadaşlarından Hamdi AKÇAĞOĞLU'nun, yetiştirdiği bu okula yıllar sonra (öğretmen lisesinden) öğretmenlik yaptığı dönemde benzer bir karışılma karşısında tarih öğretiminin elinden notoplari (mikrofon) kapığı gibi, "köy enstitülerinde para bularına hizmetler, ağalara çoban yetiştiriliyordu..." gibi, bildiği daha bir takım örnekleri keşfe biriden eşirgemeseydi darim.

Kentli gurbette, yüreği hep sükesi için vutan, bizlerle ağlayıp, bicilerle gülen Hayati Tahsin YILMAZ'ın "Son Köy Enstitüsü"ni doğru gözlemlenmiş, seratenmiş, içtenli gürel, abartısız bir yapıt. Pek çoğumuzun bu yapıttan öğrenecekleri var.

Verdiği emek boşa gitmesin Hayati. Eline, diline sağlık. Senden, daha başka ürünler bekleme beklemiz okuma olsun gerek.

Mehmet CİM

(Bey Dregis, Trnism, Kasım 1991)

Hayati Tahsin YILMAZ, Son Köy Enstitüsü, sunarıştırmış. Gökrem Yayınları, İstanbul, Nisan 1991. (Edisyon adresi: Tabiihler Sokak 5, 34400 Küçükpazar/İST.)

SİNOP'TA DİYOJEN ANITI

Büyük İskender'e "gölge etme, başka İhsan istenmem" deyişyle bilinen ünlü düşünür Diyojen'in anıtı, Sinop'ta bir turistik kuruluşun bahçesine dikildi.

Uygun bir yer bulunamaması nedeniyle bir süre belediye deposunda tutulan Diyojen'in anıtı, "Ayışığı" adlı turistik kuruluşun bahçesine yerleştirildi.

İstanbul'da önce 413-324 yıllarında yaşayan ve Sinop'ta doğduğu sanılan

Diyojen, babasının Düzmeçilik (sahtekâr) yaptığı gerekçesiyle Atina'ya sürüldü.

Diyojen'in, Sinoplular için ayrı bir anlamı olduğunu belirten yarıttıklar: Şu görüşü dile getirdiler:

"Kezite gelen yabancı turistlerin çoğunun, Sinop ile Diyojen'i özleştirdiğini biliyoruz. Sinop adı Diyojen'i çağırıyor. Bu bakımdan, ünlü düşünür adına etkinlikler düzenlenmelidir."

(110 Kasım tarihli Cumhuriyet'in dilinden, abana)

KASTAMONU GAZETELERİNE

Geçen sayımızın geç dağıtılması ve bu sayımızın erken hazırlanması nedeniyle, bu sayımızda yalnızca Selim YILMAZ'a gelen Yeni İnebolu gazetesi'nden yararlanabildik. Gelecekte sayımızdan başlayarak, yöresel basının yalnızca İstanbul Temsilciliğimize yollanan gazetelerden yararlanacağımızı duyurur, gazetecileri bekleriz.

ABANA GAZETEM

TERCİH OYLARI

(Baş 1'de)

Sahap İNCE (2652)	Ziya YILMAZBİLEN (6828)
İbrahim SÖZEN (1713)	Abdullah SEVİM (1796)
Ruhi AŞIKOĞLU (3142)	Ahmet K. KAHVECİ (971)
Seher UÇKAN (395)	N. ÜÇYILDIZ (306)
Osman AYTEKİN (172)	İsmail ÇOLAK (394)
Ahmet AYGÜN (90)	Memduh OR (50)
Sarı M. BOZACI (48)	Baha KOLAY (50)
Hamit ÇAPRAZ (174)	Gelal AKYOL (201)

D.S.P S.P.

Behçet SARIYALÇIN (5003)	Serdar ABATAY (129)
Abdulkadir VEREP (2367)	Cemal YURDAGAN (44)
Memiş A. AYVERDİ (1189)	Ali AKPINAR (17)
Ramazan KAYRAK (996)	Fevzi ÇIRPAN (13)
A. TOSYALIOĞLU (1255)	İsmail BİLGİN (15)
Hazan Zeki ÜNAL (881)	Tacettin ÇAM (4)
Sait SAYGIN (154)	Adnan SUR (3)
Yapar AKDEMİR (371)	Ramazan ÖZ (10)

(4 Kasım tarihli Yeni İnebolu'dan tebliğimiz)

SEYFİ KORYÜREK İLKOKULCU ÖĞRETMEN GÖZÜYLE KÖY ENSTİTÜLERİ

(ÇİFTİLERİN ANILAR DEMETİ VE FETHİYE KÖYÜNCÜ KALGINMASI)

Görkem
YAYINLARI

Görkem Yayınlarından,
Abana Gazetesi İstanbul Temsilciliğinden
ya da yazma aşajudaki adresimden isteyebilirsiniz.

SEYFİ KORYÜREK
P.K. 105
81901 YALOVA İSTANBUL

SAMON BALIĞI ÜRETİMİ İÇİN KARADENİZ'DE DENİZİN DÖNÜMÜ 500 BİN LIRA

Ülkemizde yeni yeni yapılmaya başlanan kültür bahçeleri için Karadeniz'de denizim dönümü 500 bin liradan yatırımcılara veriliyor.

Trabzon Su Ürünleri Araştırma Enstitüsünde geliştirilen "Denizde Ağ Kalesi" ile Samon Üretim Projesi" kapsamında üretim yapmak isteyen yatırımcıların başvuruları sırtarken, Maliye ve Gümrük Bakanlıklarınca dönüm başına 500 bin lira alınması teklifleri yol açtı.

(Cumh. 15 Kasım 91)

HAYATI TAHSİN YILMAZ

SON KÖY ENSTİTÜLÜ

(Gölköy Enstitüsü ve Öğrencilik Anıları)

Abana'da
YILMAZLAR

Kastamonu'da
ÖZKAN
KİTAPÇEVİ

Niğde'de
SERAFETTİN
YAZIBAKAN

Sinop'ta
DOST
KİTAPÇEVİ

Görkem
YAYINLARI

Eski Londra Asfaltı,
Lalezar Sokak: 7
34600 Gümüşören
İSTANBUL
Tel: (1) 339 72 15
Faks: (1) 306 04 23

AYHAN KARAYALÇIN'IN SEÇTİKLERİ

SEYFİ KORYÜREK'İN
İLKOKULCU ÖĞRETMEN GÖZÜYLE
KÖY ENSTİTÜLERİ
YAPILINDAN

(Görkem Yayınları, İSTANBUL-Altıntaş sayfa 48, 49, 50 ve 51)

BAŞARININ GİZEMİ

Gözlemlerime dayanarak söylüyorum, köy enstitüsü öğrencileri, her şeyden önce enstitüyü kendi evleri gibi görüyorlar; enstitünün tutulum, bahçesi, bahçesini, hayvanlarını, her şeyini kendilerinin biliyorlar. Her işe bu gözle bakıyorlar. "Akşam ne yiyeceğiz? Sabah ne pişireceğiz? Neler giyilip kulanacağız?" gibi düşünceler yok. Çünkü her türlü gereksinimleri enstitüce karşılanıyor. Öğrenciler tüm zamanlarını okumaya, öğrenmeye veriyor, var güçleriyle çalışıyorlar. Çalışırken de hiç terdihin edilmiyorlar. İstedikleri gibi düşünüyorlar, davranıyorlar. Düşündüklerini de korkusuzca söylüyorlar, yazıyorlar, çiziyorlar. Kendi atarında tartışıyorlar, eleştiriler yapıyorlar. Alabildiğine bir özgüven ve özgürlük içinde.

Öğrenciler bu enstitülerde yatılı olduklarından, gündüzlü okul öğrencileri gibi ana-baba, kardeş ve öteki yakınlarına çalışmalarından alıkonulmuyorlar. Tüm gün, tüm zamanlarını kendi derslerine, işlerine veriyorlar. Bir saatlerini bile boş geçirmiyorlar.

Onlar enstitülerde bir amaç için bulunuyor. Yarın öğretmen olup köylerine gidicekler. Köyün içinden geldikleri için köy gerçeğini biliyorlar. Burada öğrenecekleri her şeyin köylerinde de geçerli olacağını bilincine, sürekli çalışıp her şeyi öğrenmeye çalışıyorlar. Yorumak nedir, biliyorlar. Çalışmadan durmuyorlar. Çalışmak onlar için yeni bir yaşam biçimi olmuş. Enstitü öğretmenleri ve yönetimi, onlara bu alışkanlığı kazandırmış, yeni bir "iş töresi" vermiş. "İnsanı insan yapan teşkilattır" özdeyişleriyle herkes ne yapacağını, işi nasıl başaracağını bilincine ermiş.

Onların başarılarının gizleri burada yatmaktadır.

"Beş yıl önce, ancak ilkökulu bitirmiş bir köy çocuğu olarak geldiğim bu müesseseden, bugün, cemiyetin ileri safalarında tarihi rol almış bir eleman olarak ayrılıyorum. Bu yetişme zamanı içinde, kendimde ne gibi değişiklikler gördünüz? Bu tarihi rolümü tam yapabilmek için kendimde ne gibi vasıflara ilham hissediyorsunuz? Bunlardan sende olanlar hangileridir?"

APAYDIN'IN YANITI

"Anadolu'nun bütün köyleri aynı derecede zengin değildir. Hamidiye, Mahmudiye gibi geniş topraklı köylerimiz her yerde bulunmaz. Buralarda her kişinin bin dönüm arazi var. Oyle köylerimiz var ki, bütün işlenecek arazi bin dönüm yok.

Bir köyler, şehirler gibi güzel giyinmiyorlar. Oyle köylerimiz var ki, bulgur dağılımını bozup zibze yapmak mecburiyetindedir.

Bura köylerinde üç ay çalışır, yüzlerce, binlerce liralık buğday satılır. Oyle köylerimiz var ki, toprağı olmadıgından, bir ağaya bekar durur. Bir sene ölesine çalışır, aldığı ücret karın tokluğudur.

İşte böylesine aç ve başkasının esiri olmuş bir köyün evlidiyim. Bin dokuz yüz otuz sekiz Ağustosunun yakıcı bir öğlesinde, bir hayırdan çıkarken bana ak sakallı babam dedi ki:

"Böyle köylerde yaşamaz öğlüm. Bu, hayat değildir. Bir insan olarak dünyaya geldik, fakat bunu inkâr ediyorlar. Ve 'vaziyetimi biliyorsun! Sen git oku, kendini kurtar, bizim gibi sarsılma!'

İsteyenler, 'Senin babam tembeldir, işten vılmış, onun için fakir düşmüş' desinler.

Ben bura, yani 'çalışmakla zengin olma' lüfına inanmıyorum. İnanmam, milyonlar bana hakkını helâl etmez.

İşte okuyup, kendimi sürümekten kurtarmak için buralara geldim. Muhtesem binaların içinde yaşıyorum.

Fakat... gene dağarcık donutların ekmeğiyle beslenmekteyim.

'Kendimi kurtaracağım' derince şimdiki nasi utanmayayım? Milyonlar, kendi göbeğim arazindeki gıda yolunu şimdiki nasi keseyim? Onları nasıl unutturmalı? Bu memleketin efendilerinin sürümmesine nasıl razı olmalı? Dağarcıktan gıyınmesine nasıl müsaade etmeli?

Hayır, hakiki gençlik bura razı olmaz!

Babam dediğini kabul ediyorum. Evet bahacığım, sizin memleketinizi inkâr etmişler. Hakkınızı almışlar. Bununu derdini yazıyorlar. ***

Fakat, memleketin derdi ağırlamak iyi olmaz, bunu biliyorum. Onun için, 'sahil menfaat, iyi yaşamak' diye bir şey tanımlıyorum. Bunu unuttum artık. Hakiki gençlik sırtıpladır. Bunu gödermek için: İhtat, heyecan, el rasarı, alıstari, hakiki ilim, zariflik ve çalışkanlık lazımdır.

Yukarıda yazdığım hassaslar beki bende daha kemikleşmemiştir. Fakat demir gibi inanın ve şahlanmış heyecanım var. Yolum orada, kuvvetle gidiyorum."

26.XI.1943

Talıp APAYDIN
Sınırlı, No: 96

KÂZİM YAZGAN'LA SÖYLEŞİ

- Kazım Bozkurt, Belodiye Başkanı Mahmut Şeker ile Bozkurt'un geliyordu. Şoförümüz Macit'i. Tam Kırık Kaya'na geldik, karşıya dözer çalışıyordu. "İla" dedim. Şeker'iye, "bizim sınırlar geçiyorlar" Mahmut Şeker'i atladı arabadan, karşıya geçti. Ben yapıldığımdan, arkadan yetiştim. Macit'i Abana'ya attık.

- Ne oluyor orada?
- Karşı taraftan, Mıcar Mahallesi'ne doğru geliyorlar. Mahmut Şeker'i karşıya attı, dözerin üzerine atladı. Dözeri çalışmaya bıraktı. Sonra Abana'dan bir kalabalık geldi. Bozkurt'tan da bir kalabalık geldi. Oraya kadar yol açılmıştı. Dözer orada durdu. Geri dönmek sonunda kaldı. Ana iş istari yöne aktetti.

- Nasıl?
- Biz hemen o gece Kastamonu'ya gittik. Bozkurt Kaymakamı da bizimle. Vali Hasan Başri Kırdoğulu'yu. Yok illi de Kazım'ı. Vali daha Kastamonu'ya yeni gelmişti. "Siz öledin, ben hallederim" dedi.

- Yani siz bu yola engel olmas istiyorsunuz?

- Evet. Arayış var. Onların amacı, Abana'ya uğramadan İliş'iye yol geçirmek. Bozkurt Belodiye Başkanı Kâzım Özcan Milli Eğitim Müdürü ve Vali Mustafa Kanalya bu yolun açılmasına çalışıyor. Ama yeni Vali işi karıştırdı, durduruyor. Yol kalıyor tabii.

- 1970'lerden bir yıl olacak. Bayındırık Müdürü, Derinli (?) de alıyor görevden. Aradan zaman geçiyor, köpürün projesi yapıyor. İhale yapılacak ama bir türlü ödenek çıkmıyor. Abana-Harmason köprüsü yerine, Mıcar Köyüne, bir yere köprü yapma peşindedir. O zaman ben Hasan Başri Kırdoğulu'na çayın içindeki toprakları da Abana'nın olduğunu söyledim. İçişleri Müsteşarı Osman Meriç de Valiye ikna etmeye, bu yolu açacak mı diye, Vali zor durumda kalıyor. Ben Valiye, "bizim köprüyü yaparsan, sen de kartuların bir de" dedim. Vali hemen telefon etti Ankara'ya, köprü için ödenek karartırdık. Ödenek geldi ve köprü yapıldı. Böylece bu yol sorunu da hallolmuştu.

- Neden İliş'iye yol?
- O zamanlar Abana'dan Kazım'ın kalınma durumu vardı. İliş'in de yolu yok.
- Sonunda kaldırımlar yapıyor, değil mi?
- Vapurun kaldırılması, Vapur kalktığı zaman daha Hamza Köyü yola açılmamıştı. Bozkurt'ta da tüccarlar var. Malları nasıl taşıyacak? Bu yüzden, Abana'dan vapurun kalkmaması için Akkız, Şeker Mehmet ve Akif Tekor, vapurun Abana'ya uğramasını isteyen bir belge verdiler bana. "Bizim işimiz Abana'dan başka yerde yürümez" diye.

- Sonra?

- Ben bu belgeyi İstanbul'da Deniz Yolları Genel Müdürlüğüne götürdüm. Müdür bana dedi ki: "Yahu, bir komisyon İliş'iye geliyor, bir komisyon Abana'ya. Biz de yaptık ne yapacağız. Müfettiş yollayarak bu işi inceleteceğim." Müfettişin kim olduğunu sordum. "Falanca" dedi. Hemen müfettiş'i buldum, "hemen vapuru İliş'iye git, ben de Abana'ya gidiyorum" dedim. Müfettiş İliş'iye (Yakaören) çıkıyor. Değişik de Bozkurt'a gitmek istiyor, yol yok. Oysa "yol açıldı" diye rapor verilmiş. Müfettiş diyor ki onlara: "Siz Hamza Köy yoluna kalkarsanız, aç kalsanız!" Sonra Abana'ya geliyor müfettiş. Burada da kimi kişilerle konuşuyor. Derken, "bu adam CHP'lidir" diye şikâyet ediyor ve derhal ayrılıyor Abana'dan. Bu iş de böylece kalıyor ve vapur İliş'iye uğramaya devam ediyor.

- Sonra?

- Sonra ben yine İstanbul'a gidip Deniz Yolları Genel Müdürlüğüne çıkıyorum. "Vapur Abana'ya uğramayacaksa, ben Abana'ya tüccar vapurlarını uğrattıracağım" diyorum. Yine de uğratmadılar. Sonra Akkız'ın Kumpanyasına gittim, onlardan acenta aldım. O devrin belgelerini hâll yaptım.

- Tüccar vapurları uğramaya başladı mı?

- Elbette. Deniz Yolları vapurları uğramayınca, tüccar vapurları uğramaya başladı. O zaman burası köy. Kemal Can da mühür.

- Kemal Can bir çözüm bulamıyor mu?

- Bu iş için Ankara'ya gidiyor, milletvekilleri "biz karıştırmayız bu vapur işini" diyorlar. İstanbul'daki Deniz Yolları da "parilden yazı getirin" diyor.

- Bundan sonra hiç mi uğramıyor vapur Abana'ya.

- "Abana ile İliş'in ortasına uğratalım" diyorlar.

- Harmason'a.

- Evet. O zaman ben, "dövüş-karşıya ideriz, bu iş olmaz" dedim. Sözlerime skolları yattı. Acentacı Mehmet Ali Bey vardı, o da "vapur hem Abana'ya, hem de İliş'iye uğramazsa olmaz" dedi.

- Uğradı mı sonra?

- Uğradı. İki tarafta da vapur uğramaya başladı. Mehmet Ali Bey ikisinin de acentası oldu. Ben de hem Abana'nın hem de İliş'in puvantörleri ve komisyonculuk işlerine baktım. Bir nokta daha var. Vapur yalnız İliş'iye uğradığı zamanlar, bizim motorcular İliş'iye gitmişler. İnebolu ve Catalzeytin'den daha uzuna mal getirme kararı aldılar. Motorcular o zaman böyle bir dayanışma yaptı. İliş'iye hiç gitmediler.

- Vapurları neden kaldırdılar?

- Otobüsler, kamyonlar çünkü denizin seğeri düştü. Vapur iki günde varıyordu İstanbul'a.

- Şimdi gelmiş Bozkurt'la tartışmaya. Neden oluyordu bu tartışma?

- Aramızda yalnız siyasi açıdan rekabet vardı. Kazalık yüzünden. Ticari ilişkilerde hiçbir tartışma olmadı. Ben komisyoncuydum. Bozkurt tüccarların yığılı İstanbul'dan geliyordu. Yık, kazı bina motoru bir gün kaldı. Bekçi bile koymazdık. Yüklere hiç zarar gelmezdi. Ertesi günü Bozkurt'a yollar, teslim ederdik. Bozkurt'un tüccarları İstanbul'a mal yollayacağı zaman, bacası bir hafta kadar motoru beklediği olurdu. Demek zaman zaman vapur uğrayamazdı. Ne motorcu ondan bir haftalık revan beklerdi, ne de mala bir şey olurdu. Yerine göre patates, kestane, sandalye muşambanın altında beklerdi. Vapur gelip yüklenince, o günkü rasyon ücret alırdı. Bozkurt'un mallarına hiç zarar gelmemişti. Demek istediğim ticari ilişkilerimiz çok iyiydi. O zaman ilişkiler tatlı anlarımız vardı.

- Demek ki o zamanlar Abana ve Bozkurt'ta güçlü sığayıcılar ve ipadamlarımız varmış. Abana ikisinden güçlü motorcularımız varmış. Biz bunları da gazetemiz Abana'da işliyeceğiz.

- O zamanların sıkıntılarını genç kuşaklar bilmezler.

- Kazım Ali, insanın insanı gelmiyor, nereden nereye gidi. Zamanla vapurlar kalktı, köprü de olsa yollar açıldı. Şimdi bu son gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz? Oğlan da belodiye başkanı oldu.

- Ben elbette ki uğurlu işler karıştıyorum. Ben dükkân bekliyorum, o belodiye başkanı. Görevlerimiz ayrı. Belodiye kendisini göre bir işi iş yapıyor. Yol, tapu, efendim inat durumu var. Abana devamlı olarak büyüyor. Su sıkıntısı olacak, yol sıkıntısı olacak. Bir sürü inşaat var. Yılda 30-100 daire satılıyor. Abana büyüyor. Sorunlar çözülüyor. Belodiye başkanının da ona göre tedbirler alınması gerekiyor.

- Siz Fahri Bey zamanında da bu işlerin içindeydiniz.

- Fahri Bey dedi ki, "ileride Abana bey bin nüfuslu olacak, ona göre yapılaşma planlarımız." Abana'ya su boruları döşerken öyle dedi. Abana'nın inşaat planı yapılırken de ileride Abana'nın on bin kişilik olacağını söyledim.

- Biraz da turizm konuşsak?

- Abana günden güne gelişiyor. Televizyonlardaki Abana gösterimleri memleketinde çok canlılık yarattı. Abana'ya pek ilgi duymayan dışardaki Abanalılar bile, Abana'daki canlılığı görünce tatillerini Abana'ya geçirmeye başladılar. "Ne güzel yermiş bizim memleketimizi" diyorlar.

- Siz Limasolu Naci ile de çalıştınız.

- O zamanları lokantacılık da yapıyordum. Limasolu Naci'nin kampına yemek verdim. Sahildeki lokantayı işletiyordum. Limasolu Naci'nin zamanında yazları çok canlılık olurdu. O zaman pansiyonculuk vardı Abana'da. Burası yeniden ilçe olunca gevşedi pansiyonculuk.

- Son zamanlarda Abana'da oturmuyorlar da daire alıyorlar. Yalnız tatile için.

- Buradan herkes daire alıyor yazın bir iki ay kalmak için. Daireler bütün yıl boş duruyor. Bu boş daireler pansiyon olarak değerlendirilebilir, turizme büyük katkı olur. Kişi bir odasına 3-4 yatak koyarsa, 200-300 kişi daha barınabilir. Buraya ona göre turist gelir. Bizim reklam yapmamamızın sebebi, yatak kapasitemizin az olması yüzündendir. Gelen tu-

Salim YILMAZ
ristleri barındıramazsak, ilerisi için kötü reklamımız olur.

- Turizm Derneği başkanlığı da yaptınız.

- Ne derneği başkanlığı yapmadım ki! Ankara'da bir büro için bastırıp evlere birer birer dağıttık. Ankara'da Hâlt Bekle diye bir tando vardı. Bir zamanlar Bozkurt'ta Şube Reisiydi. Onun da yardımları oldu. "Abana'ya Nispetiye" di büro için adlandırdık. Çocuklara dağıttık. Ben burada Halkın başkanlığı yaptığım zaman gitar mızık da aldım. Bağlama falan aldık. Şimdi bunlar okulda. Kültür çalışmalarına o zamanlar daha falaydık. Bunları yeniden canlandırmak gerek.

- Eskiden demekle iyi çalışırdınız.

- Biz, köylerde su eritilebile yapardık. O zaman ilçemiz Bozkurt'tu. Bu gibi işlerde kayınamışın onayı gerekiyordu. Köylülerin de katkısı gerekiyordu. Bizi köylüler katkısında bulamadıklarından suları gelmedi. Hatta Abana ilçe olunca Yücel Türkben'le Denizbükü'ne gittik. Orada bir yerde su gördük. "Sizin bundan başka suyunuz yok mu" dedik. "Yok" dediler. Muhtar Karagöz vardı, hacca gitti, kendi parayla köye su getirdi, şimdi de akıyor. Hatta Arpaikkığı ne neydi, "turistik" raporu verdik de, Arpaikkığı'ndan Hacneli'ye yol açılmasına sebep olduk.

Kâzım YAZGAN ve Selâhattin ACAR'ın, Abana Sandalye Fabrikası üzerine yaptığımız konuşmayı gelecek sayımızda vereceğiz.
(Salim YILMAZ)

- Gazetemiz, kimi kurum ve kuruluşlara ve çok az sayıda özel kişiye bildirim dışı yollanmaktadır.

- Gazete yolladığımız kurum ve kuruluşlar geçen dönemde göce biraz, özel kişiler de temkiye değildi. Yakında, bildirim dışı gazete yolladığımız kurum, kuruluş ve kişileri yeniden düzenleyeceğiz.

- Gazetemizi sağlıklı olarak izlemek istiyorsanız, bildirim doldürünüz.

- Mektupla başvurularımız da bildirim yerine geçer.

- İstanbul temsilciliğimize başvurunuz.

ABANA GAZETESİ

ABANA GAZETESİ PARASIZ SÜRDÜRÜM BİLDİRİMİ

İstanbul Temsilciliğimize yollayınız (adres):
Abana Gazetesi, Tahsildar Sokak, 5. Köçükpazar/İstanbul

ADI VE SOYADI		İMZASI	
DOĞUM YERİ	BABA ADI	OGRENİMİ	İŞİ
ADRESİ			